

Investeringsbeslut i Lunds kommunfullmäktige den 17 december 2015

Laglighetsprövning enligt kommunallagen

Förvaltningsrätten i Malmö – Avdelning 1

Mål nr 13519-15

Domare 102

2016-03-03

***Denna inlaga bör läsas tillsammans med vårt ursprungliga
överklagande av den 18 december 2015 samt vårt yttrande av
den 8 februari 2016***

Jan Annerstedt & Sverker Oredsson

Ang. Lunds kommuns förnyade yttrande över vår begäran om laglighetsprövning

Vi har beretts tillfälle att yttra oss över Lunds kommuns yttrande av den 16 februari 2016 angående laglighetsprövning i ovan angivet mål. Vi tackar för denna nya möjlighet och anför följande.

I vårt överklagande den 18 december 2015 och i vårt yttrande av den 8 februari 2016 framförde vi kritik på tre olika punkter gentemot Lunds kommuns beslut av den 17 december 2015. De tre punkterna kan kort sammanfattas:

A. Beslutsförslaget hade inte sänts ut i förväg utan lades på bordet under sammanträdet.

B. Kommunen framförde en förhoppning om att ytterligare 74,6 mkr skulle finansieras genom externa medel utan att kunna ange varifrån dessa medel skulle komma.

C. Enligt kommunens kalkyl ska Lunds kommun betala totalt 388 mkr till spårvägsprojektet. Kommunen har inte angivit hur 355,5 miljoner kronor av denna summa ska finansieras.

Kommunen avstår från att kommentera de flesta av våra synpunkter inför en laglighetsprövning enligt kommunallagen

Lunds kommun har i sitt senaste yttrande (den 16 februari 2016) endast tagit upp vad vi kallar punkt A. Här kommenterar vi detta yttrande, men vi kommer också att beröra punkterna B och C.

Ad A:

Inför kommunfullmäktiges i Lund sammanträde den 17 december 2015 hade föredragningslistan en punkt med rubriken "Planering för genomförande av spårväg Lund C – ESS." Det förslag till beslut som sänts ut till ledamöterna löd:

"Att bevilja igångsättningstillstånd för projekt Spårväg Lund C – ESS med 388 Mkr under förutsättning att extern medfinansiering om 388 Mkr beviljas,

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att omfördela medel så att kostnader för genomförandet 2016, 17,5 mkr, inryms inom beslutade investeringsramar."

På bordet vid nämnda sammanträde med kommunfullmäktige lades ett nytt förslag under samma rubrik ("Planering för genomförande av spårväg Lund C – ESS") att besluta:

"Att bevilja igångsättningstillstånd för projekt Lund C – ESS med 766 Mkr

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att omfördela medel så att kostnaden för genomförandet 2016, 17,5 Mkr, inryms inom beslutade investeringsramar

Att ge kommunstyrelsen och tekniska nämnden i uppdrag att söka ytterligare extern medfinansiering för de 74,6 mkr av projektets ram som i dagsläget saknas.”

Nytt beslutsärende som inte framgår av kallelsen eller av det underlag som skickats ut till ledamöterna

Det är alltså klar skillnad mellan det utsända och av kommunstyrelsen förberedda beslutsförslaget och det förslag som lades på bordet vid sammanträdet början, så stor skillnad att det kan hävdas att det handlar om två skilda beslutsärenden, som måste behandlas och redovisas var för sig.

När Kommunfullmäktige sammanträdde den 17 december 2015 stod det klart att den givna förutsättningen för ett igångsättnings-tillstånd inte längre gällde. Det saknades minst 74 Mkr av extern (statlig) finansiering. Beskedet från Stockholm hade meddelats under morgonen samma dag. Det stod också klart att detta för kommunen negativa beslut (fattat av Trafikverket) inte kunde omförhandlas.

Ändå valde kommunledningen att under pågående möte i Kommunfullmäktige pressa igenom ett nytt, delvis ofinansierat beslutsförslag för hela den stora spårvägsinvesteringen med förhoppningen att i efterhand kunna finna de saknade 74,6 Mkr från andra externa källor, när staten inte längre var villig.

Kommunfullmäktiges ledamöter förhindrades full insyn och därmed möjligheter till saklig granskning

Vi kan här tillägga att det låg stor brådska i det på bordet lagda förslaget, så stor brådska att man helt avstod från sedvanlig beredning via relevanta nämnder och kommunstyrelse. Därmed förhindrades inte bara insyn i planerings- och beslutsprocessen utan också formell (och reell) granskning av sakens saklighet i förslaget, inte minst de faktiska möjligheterna till extern medfinansiering av kostnaderna för ett spårvägssystem Lund C - ESS.

I kommunens yttrande av den 16 februari 2016 över vårt överklagande och krav på laglighetsprövning av beslutet sägs, att vad som lades på bordet var ett yrkande ”från vissa partigrupperingar”. Detta är ett roande och också något förvirrande uttryck.

Förslaget som lades på Kommunfullmäktiges bord den 17 december 2015 var inte undertecknat, men socialdemokraternas och miljöpartiets symboler stod överst på papperet. Det är dessa båda partier som utgör den regerande minoriteten i Lunds kommun och som besätter posterna som kommunstyrelsens ordförande och vice ordförande samt de tre viktigaste kommunalrådstitelerna. Det kan därför utan överdrift hävdas, att de nya förslaget kom från

kommunens översta ledning.

För oss som deltog i förhandlingarna i Lunds Kommunfullmäktige den 17 december, framstod det helt klart att beskedet samma dag från Trafikverket om att inte bifalla hela det avsedda beloppet i Lunds ansökan om statliga medel hade kommit helt oväntat för kommunledningen. Det medförde akut osäkerhet inför den fortsatta hanteringen av hela spårvägsprojektet.

De ekonomiska förutsättningar för projektet, som legat till grund för kommunstyrelsens och tekniska nämndens behandling inför Fullmäktiges beslut, ändrades, när delar av statens bidrag inte längre fanns kvar i den samlade kalkylen. Ändå pressade majoriteten i Fullmäktige igenom ett beslut utan full kostnads-täckning.

Den demokratiska beslutsprocessen i en kommun kräver insyn samt utrymme för saklig beredning av varje viktig fråga i syfte att uppnå gemensamt ansvarstagande för hur skattebetalarnas pengar bäst hanteras av kommunen. I den andan har kommunallagen formulerats.

Lagen säger att det skall framgå av kungörelsen inför ett möte med Kommunfullmäktige vad som skall avhandlas. Det framgick inte av kallelsen (eller av den föregående beredningen av frågan i nämnder och i kommunstyrelse) att Lunds kommunfullmäktige skulle fatta beslut om investeringar i ett spårvägssystem utan att ha en aning om hur kommunen skulle kunna uppnå full kostnadstäckning ens under det första budgetåret.

Ad B:

*Spårvägen är ett stort,
sammanhängande
systemprojekt – tekniskt
såväl som ekonomiskt*

Vi vidhåller vår ståndpunkt att när Lunds kommuns ledning räknar med att halva spårvägskostnaden ska täckas av externa medel, då ska man samtidigt kunna visa att dessa medel finns. Detta måste göras innan kommunen sätter igång ett projekt som i alla delar hänger samman som en stor systemlösning. Det går inte att tekniskt dela upp spårvägsprojektet i olika delar, eftersom projektet bara fungerar om alla delar är på plats. Av detta följer att även finansieringen måste vara på plats.

Också mot denna bakgrund hade det varit befogat att inte bara lägga ett nytt (delvis ofinansierat) beslutsförslag på bordet under pågående möte med Lunds Kommunfullmäktige, utan att ge fullmäktiges ledamöter tid - inför ett nytt sammanträde - att systematiskt granska och tänka igenom vad som föreslagits av kommunens ledning.

Givet att anslaget från staten inte blev så stort som planerat, vilket var en given förutsättning inför ett igångsättningsbeslut under hela projektets beredning, så borde kommunen ha tagit fram ett mera lödigt, konkret och korrekt ekonomiskt underlag. En beredning hade sannolikt möjliggjort andra, mera realistiska ekonomiska lösningar. Kommunledning valde emellertid att bara hoppas på en framtida, extern finansieringen av de miljoner som nu saknas för att projektet skall kunna genomföras och spårvagnar kunna köras.

Vi hänvisar till Kommunallagens 8 kap 12 § som stadgar, att om fullmäktige beslutar om en utgift under löpande budgetår, skall beslutet innefatta också anvisning om hur utgiften skall finansieras.

Ad C:

Genom att tekniska nämnden fått i uppdrag att göra omfördelningar bör 17,5 mkr kunna föras till spårvägsprojektet, men det är en enorm skillnad mellan 17,5 mkr och 355,5 mkr, vilka medel återstår att finansiera för Lunds kommun. Detta är så mycket mer allvarligt som Lunds kommun redan i utgångsläget har en mycket svag ekonomi med miljardupplåning, vilket framgår nu när budgetarbetet inför 2017 just har påbörjats.

Det är ett minimikrav att fullmäktiges ledamöter ska få ta ställning till de samlade spårvägskostnaderna och avväga denna systemlösning gentemot andra, angelägna och önskvärda kommunala investeringar.

Sammanfattning

Mot bakgrund av vad vi här anfört vidhåller vi vårt yrkande att Förvaltningsrätten ska upphäva det beslut som Lunds kommunfullmäktige tog den 17 december 2015.

Jan Annerstedt
Bredg 7 D, 222 21 Lund
0707 232 800

Sverker Oredsson
Kävlinge 24 B, 222 40 Lund
046-33 55 60